

Навчальна практика ВСТУП ДО ФАХУ

Спеціальність 075 Маркетинг

Кафедра аграрного менеджменту

Актуальність практики та її значення: навчальна практика «Вступ до фаху» є особливо актуальною для студентів першого курсу. Вона надає можливість ознайомитися з навчальним процесом, отримати практичну інформацію щодо основних організаційних моментів, ознайомитися з майбутньою сферою діяльності, підготувати молоду людину до навчання в університеті. Сприяє формуванню свідомого ставлення до здобуття високого рівня професійних знань, умінь і навичок для майбутньої практичної діяльності в галузі менеджменту.

Навчальна практика «Вступ до фаху» є практикою професійного спрямування, в результаті якої формується уявлення про майбутню професію, відбувається знайомство з основними професійними функціями менеджерів у різних сферах господарської діяльності.

Мета навчальної практики: формування у майбутніх менеджерів сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту, набуття навичок аналізу процесів і явищ, які відбуваються в організаціях, формування креативних навиків прийняття управлінських рішень.

Основні завдання практики:

- ✓ набуття студентами базових теоретичних знань з менеджменту та вироблення вміння їх узагальнення;
- ✓ ознайомлення з функціональними обов'язками, особливостями, формами і методами роботи менеджера;
- ✓ опанування мистецтвом побудови результативної управлінської команди.

Предметом практики є: система взаємовідносин між управлінськими працівниками різних рівнів у системі менеджменту сучасних організацій.

Програма навчальної практики:

1. Професія «менеджер»: зміст, сфера та особливості майбутньої професійної діяльності (6 год.).
2. Професійне самовизначення студента (з'ясування своїх сильних і слабких сторін як особистості – майбутнього менеджера) (6 год.).
3. Сприятливий соціально-психологічний клімат у колективі – залог професійної активності (6 год.).
4. Формування навиків управління конфліктними і стресовими ситуаціями у професійній діяльності (6 год.).
5. Менеджер-лідер: хто він такий? Мистецтво використання менеджером влади (6 год.).
6. Формування комунікативних навиків. Культура ділового спілкування (6 год.).
7. Соціально відповідальний світогляд майбутніх фахівців з менеджменту (6 год.).
8. Ознайомлення з системою менеджменту провідних підприємств агропромислової сфери виробництва Вінниччини (12 год.).
9. Підсумкова творча робота (есе на тему: «Я – менеджер»), індивідуальна презентація студентами результатів (6 год.).

Тема: **Професія «менеджер»: зміст, сфера та особливості майбутньої професійної діяльності**

Навчальна мета: з'ясування суті менеджменту, ознайомлення зі сферою та специфікою діяльності менеджера; ідентифікація і розвиток власних якостей, які забезпечать передумови до успішної управлінської діяльності.

Форма проведення: дискусія, індивідуальна робота та у малих групах.

Питання (завдання) для обговорення:

1. Менеджмент як вид діяльності і як мистецтво управління персоналом.
2. Хто такі менеджери? Особливості роботи менеджера.
3. Навички і здібності успішного менеджера.
4. «Формула управлінського успіху».
5. Історичний екскурс у розвиток практики менеджменту.

Закріплення навчального матеріалу (робота у малих групах):

Вивчення практичного досвіду найбільш відомих успішних компаній і менеджерів світу.
Обговорення базових тезисів із книжки Лі Якокка «Кар'єра менеджера».

Індивідуальна робота (тест):

1. Чи вмієте Ви обгрунтовувати власну точку зору?
2. Вибір кар'єрного шляху.

Тема: **Професійне самовизначення студента (з'ясування своїх сильних і слабких сторін як особистості – майбутнього менеджера)**

Навчальна мета: формування професійної спрямованості майбутнього менеджера, оцінювання (шкалювання) студентами власних особистих якостей, формування в студентів професійних умінь і навичок, проектування власної професійної діяльності.

Форма проведення: обговорення, індивідуальна та групова робота.

Питання (завдання) для обговорення:

1. Що таке формальне і неформальне спілкування?
2. Цілі та особливості сучасних методик самоаналізу і самокорекції.
3. Виявлення власних сильних та слабких сторін та їх можливого впливу на професійну діяльність.
4. В чому полягає суть синергійного ефекту командної роботи.

Закріплення навчального матеріалу (індивідуальна та групова робота):

Здійснення самоаналізу за наступними методиками: методика Дембо-Рубінштейна (модифікація А.М. Прихожан), методика «Визначення рівня своєї самооцінки» (розроблена Г.М. Казанцевою) та інтерпретація отриманих результатів.

Творче завдання для індивідуальної та групової роботи:

Методики проведення самоаналізу:

1. Методика Дембо-Рубінштейна (модифікація А.М. Прихожан).
2. Методика «Визначення рівня своєї самооцінки» (розроблена Г.М. Казанцевою).
3. Формування управлінської команди за принципом синергії.

Тема: **Сприятливий соціально-психологічний клімат у колективі – залог професійної активності**

Навчальна мета: сформувати у студентів поняття про соціально-психологічний клімат та його значення. Роль менеджера у формуванні сприятливих взаємовідносин у колективах.

Форма проведення: дискусія, робота у малих групах.

Питання (завдання) для обговорення:

1. В чому полягає суть соціально-психологічного клімату в колективі.
2. Способи формування сприятливого соціально-психологічного клімату та його значення для результативності діяльності колективу.
3. Методи регуляції соціально-психологічного клімату у сфері управління.
4. Рівні взаємодії у групах.

Закріплення навчального матеріалу (робота у малих групах):

Проведення соціометричних досліджень у студентській групі. Складання соціометричної матриці з визначенням соціальної структури групи та соціального статусу кожного студента. Обрахунок аналітичних коефіцієнтів взаємодії.

Творче завдання для роботи в малих групах:

1. Проведення «живої» соціометрії за методикою Дж. Морено.
2. Розрахунок аналітичних коефіцієнтів взаємодії.

Тема: **Формування навиків управління конфліктними і стресовими ситуаціями у професійній діяльності**

Навчальна мета: Поглибити саморозуміння шляхом виявлення свого власного стилю, характерного для поведінки в конфлікті. Формування навиків саморегуляції для зняття негативних наслідків стресу.

Форма проведення: дискусія, робота у малих групах.

Питання (завдання) для обговорення:

1. Що таке організаційний конфлікт?
2. Які існують способи попередження і розв'язання конфліктів?
3. В чому полягає суть стресу.
4. Що може бути джерелом стресу у співробітників організації?
5. Гармонізація психоемоційного стану.

Закріплення навчального матеріалу (робота у малих групах):

Ознайомлення із способами саморегуляції у подоланні стресу і оволодіння навиками їх застосування. Формування вмінь і навичок саморефлексії у студентів.

Творче завдання для роботи в малих групах (психологічний тренінг):

1. Стрес і прийоми його регуляції.
2. Конфлікти та їх вирішення.

Тема: **Менеджер-лідер: хто він такий?** **Мистецтво використання менеджером влади.**

Навчальна мета: формування у студентів як майбутніх фахівців почуття відповідальності за колектив і результати управлінської діяльності.

Форма проведення: дискусія, індивідуальна робота та у малих групах.

Питання (завдання) для обговорення:

1. В чому полягає суть і різниця понять «керівництво» і «лідерство»?
2. Хто такий лідер? Які ознаки характерні для лідера?
3. Які є форми влади?
4. Якими якостями повинен володіти менеджер-лідер?
5. В чому полягає суть авторитарного, демократичного і ліберального стилів менеджменту?
6. Що таке авторитет менеджера і які фактори впливають на його формування?
7. В чому полягає суть і сенс коучингу як стилю лідерства?

Закріплення навчального матеріалу (робота у малих групах):

Ознайомлення з автобіографією успішних менеджерів, підприємців, а також стилями їхньої управлінської діяльності.

Творче завдання для роботи в малих групах:

1. Представте власний «портрет» успішного менеджера.
2. Чи існує абсолютна влада менеджера над підлеглими? Обґрунтуйте відповідь.

Індивідуальна робота (тест):

Чи готові Ви бути успішним менеджером?

Тема: **Формування комунікативних навиків.**
Культура ділового спілкування

Навчальна мета: визначення рівня розвитку комунікативних та організаційних схильностей у студентів; формування результативних комунікативних навиків.

Форма проведення: міні-лекція, обговорення, індивідуальна та групова робота.

Питання (завдання) для обговорення:

1. В чому полягає суть та значення комунікацій у менеджменті.
2. Зазначте спільні та відмінні риси спілкування та комунікацій.
3. Основні причини невдалих міжособистісних комунікацій.
4. Розкрийте суть базових комунікаційних бар'єрів.
5. Способи підвищення результативності міжособистісного спілкування.
6. Які є форми і методи переконання партнера при діалогах?
7. Формування навичок невербальної комунікації і координації сумісних дій.
8. В чому полягає суть техніки «живого контакту»?

Закріплення навчального матеріалу :

Дейл Карнегі: як виробити впевненість у собі і впливати на людей, виступаючи публічно?

Творче завдання для індивідуальної та групової роботи :

1. Дослідження комунікативних та організаційних схильностей (тест-опитувальник)
2. Тест «Уміння слухати».
3. Фрагменти ділової гри «Уважний слухач».

Тема: **Соціально-відповідальний світогляд майбутніх фахівців з менеджменту**

Навчальна мета: формування у майбутніх фахівців соціально відповідального світогляду.

Форма проведення: дискусія, робота у малих групах.

Питання (завдання) для обговорення:

1. Що означає поняття соціальна відповідальність бізнесу?
2. Яка різниця між юридичною та соціальною відповідальністю організації?
3. Суть корпоративного волонтерства, спонсорства і благодійності.
4. Що таке «зелений офіс» і «зелений бізнес»?
5. Які переваги має організація, яка набула соціально відповідального статусу?
6. Які чинники зумовлюють прояв неетичної поведінки як в середині організації, так і за її межами?
7. Що таке етичні норми організації? Які існують стадії морального росту людини (менеджера)?
8. Запропонуйте способи покращення морально-етичних стандартів працівників в організації.

Закріплення навчального матеріалу (робота у малих групах):

Ознайомлення з основними напрямками корпоративної соціальної відповідальності провідних підприємств України, використовуючи дані офіційних сайтів відповідних компаній.

Творче завдання для роботи в малих групах:

1. Чи вважаєте ви, що суб'єкти бізнесу повинні бути соціально відповідальними? Чому?
2. Висловіть своє судження з приводу вислову: «Прибуток – не ціль, а вимога, що має бути об'єктивно визначена відносно певного підприємства, стратегії його розвитку».
3. Опишіть характеристики і поведінку людини з етичною поведінкою. Яким чином можна стимулювати етичні рішення і дії на робочому місці?

Рекомендована література:

- ✓ Дідковська Л.Г., Гордієнко П.Л. Менеджмент: навчальний посібник. – К.: Алеута, КНТ, 2007. – 516 с.
- ✓ Довгань Л.Є. Праця керівника, або Практичний менеджмент: навчальний посібник – К. «Ексоб», 2002. – 384 с.
- ✓ Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента, 3-е изд.: пер. с англ. – М.: ООО «И.Д.Вильямс», 2008. – 672 с.
- ✓ Пушкар Р.М., Тарнавська Н.П. Менеджмент: теорія та практика: підручник. – Тернопіль: Карт-бланш, 2003. – 490 с.
- ✓ Карнеги Д. Как завоевывать друзей и оказывать влияние на людей / Пер. с англ. – Рыбинск: ОАО «Рыбинский дом печати», 1997. – 800 с.
- ✓ Максвелл Д. Двадцать один неопровержимый закон лидерства / Пер. с англ. – 2-е изд. – Минск: ООО «Попурри», 2002. – 288 с.
- ✓ Сацков М.Я. Практический менеджмент. Методы и приемы деятельности руководителя. – Д.: Сталкер, 1998. – 448 с.
- ✓ Стивен Р. Кови Семь навыков высокоэффективных людей. Возврат к этике характера / Пер. с англ. – Львов: Изд-во «Свет», 2001. – 452 с.
- ✓ Якокка Л., Новак У. Карьера менеджера / Пер. с англ. – 3-е изд. – Минск: ООО «Попурри», 2004. – 416 с.